

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

סניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

טעות בנדר ברכישה לעליה לתורה

תיק מס' 2365.

טענות ומענות באחד שרצה לקנות עליה בסכום דעשרים וחמישה שקלים והעלה פלוני אחריו לארבעים, ומשום מה דימה הגבאי שהנ"ל שאמר בתחילה עשרים וחמשה העלה אותו שוב לחמישים, ואף ביצעו כך למעשה.

בכגון דא האם הוא חייב לשלם את כל החמישים, ובפרט שמאחר שלא העיר על כך יש בו משום איזה סוג מעין פשיעה, או סוף סוף לא התכוון לקנות מעל מחיר שקבע בתחילה.

הגבאי שקל לומר שיש בידו לשלם את החצי השני מכספי מעשר מאחר שהקונה לא התכוון לשלם טפי מכך, האם מותר לגבאי לשלם את החצי השני, או שהעולה עצמו חייב בהכל.

לסיכום: במקרה ששמעון העלה את מחיר העליה לתורה, והגבאי העלה לתורה את ראובן בטעות, והיה ראובן אמור למחות בגבאי הטועה שהוא לא אמר המחיר הגבוה, ואעפ"כ שתק, האם התחייב ראובן בשתיקתו במחיר שסבר הגבאי בטעות שראובן אמר.

נפסק הדין: מה שלא נדר, רק השני נדר, העולה לא חייב.

ומה שהגבאי חשב שאמר, ולא אמר, ודאי שאינו חייב.

ושמעון שנדר ולא קיבל העליה ג"כ ודאי לא חייב, כי רק על דעת לעלות לתורה נדר.

מה שקיבל העליה בשתיקה לא מחייבו כאמירה, אבל היות ומנהג ביהכ"נ למכור העליות, חייב לשלם ע"ז.

ונראה לדמות למוכר וקונה שלא הגיעו לפסיקה, ונטל הקונה את המקח בלי פסיקה, שהחיוב הוא כפי השער הנמוך ששייך להשיג.